

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2CdoGp/2/2017
Identifikačné číslo spisu: 7209216276
Dátum vydania rozhodnutia: 29.03.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7209216276.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ N. F. a 2/ Z. F., bývajúcich v E., zastúpených JUDr. Andreou Balážovou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Moyzesova 46, proti žalovanej K. U., bývajúcej v E., zastúpenej JUDr. Katarínou Habiňakovou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Štúrova 20, za účasti intervenientov na strane žalovanej 1/ A. L. a 2/ G. L., bývajúcich v E., zastúpených JUDr. Mariannou Lechmanovou, advokátkou so sídlom Košiciach, Štúrova 20, o vrátenie daru, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 39 C 92/2009, o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Košice II zo 14. decembra 2016 č. k. 39 C 92/2009-332, takto

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie Okresného súdu Košice II zo 14. decembra 2016 č. k. 39 C 92/2009-332 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 18. októbra 2016 č. k. 39 C 92/2009-322 doplnil uznesenie súdu prvej inštancie zo 7. apríla 2015 č. k. 39 C 92/2009-301 vo výroku, v časti náhrady trov konania vo vzťahu žalobcov 1/ a 2/ k intervenientom vystupujúcim na strane žalovanej tak, že žalobcom uložil povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť intervenientom trovy právneho zastúpenia vo výške 67,88 € v lehote 10 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia. Proti tomuto uzneseniu vydanému vyššou súdnou úradníčkou podali intervenienti sťažnosť.

2. Okresný súd Košice II uznesením zo 14. decembra 2016 č. k. 39 C 92/2009-332 zmenil uznesenie súdu prvej inštancie z 18. októbra 2016 č. k. 39 C 92/2009-322 tak, že žalobcom uložil povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť intervenientom trovy právneho zastúpenia vo výške 407,28 € v lehote 10 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia.

3. Na podnet žalobcov podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len („generálny prokurátor“) v zmysle § 458 Civilného sporového poriadku (ďalej aj len „CSP“) dovolanie generálneho prokurátora (ďalej aj len „dovolanie GP“), v ktorom uviedol, že uznesením okresného súdu bolo porušené právo žalobcov na spravodlivý súdny proces, pričom potreba zrušiť toto rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty. Generálny

prokurátor uviedol, že súd prvej inštancie tým, že žalobcom nedoručil sťažnosť intervenientov proti uzneseniu súdu prvej inštancie z 18. októbra 2016 č. k. 39 C 92/2009-322, odňal žalobcom právo na spravodlivý proces. Poznamenal, že nakoľko žalobcovia nemali vedomosť o sťažnosti intervenientov, považovali prvé uznesenie súdu prvej inštancie o povinnosti nahradiť intervenientom trovy konania vo výške 67,88 € za konečné, s ktorým sa stotožnili. Až po doručení posledného zmeňujúceho uznesenia súdu prvej inštancie sa dozvedeli o niekoľkonásobnom navýšení trov konania intervenientom, proti ktorému sa už nemohli odvolať, nakoľko proti tomuto uzneseniu už súd nepripustil opravný prostriedok. Generálny prokurátor zároveň poukázal na to, že súd prvej inštancie nepostupoval v zmysle § 262 CSP a nevydal uznesenie o nároku na náhradu trov konania, proti ktorému je prípustné odvolanie v zmysle § 357 písm. m/ CSP, ale bolo vydané vyšším súdnym úradníkom priamo uznesenie o výške náhrady trov konania.

3.1 S odôvodnením, že právna úprava dovolania GP je nová, považoval generálny prokurátor za potrebné bližšie zdôvodniť prípustnosť dovolania GP v predmetnej veci, a to otázku subsidiarity (viď 2.2.) a proporcionality (viď 2.3.).

3.2. K otázke subsidiarity generálny prokurátor uviedol, že „tak ako mimoriadne dovolanie podľa Občianskeho súdneho poriadku, aj dovolanie generálneho prokurátora podľa Civilného sporového poriadku je subsidiárnym mimoriadnym opravným prostriedkom. Je prípustné iba za predpokladu, že strana nemôže dosiahnuť ochranu práv inými právnymi prostriedkami, najmä inými prípustnými opravnými prostriedkami. Podmienka subsidiarity je splnená, nakoľko žalobcovia nemajú k dispozícii iný prostriedok nápravy.

3.3. V časti dovolania GP, ktorá sa týka princípu proporcionality, generálny prokurátor uviedol, že Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) „pripúšťa zásah do konečného súdneho rozhodnutia ako výnimku zo zásady právnej istoty a zo zásady res iudicata, ak je takýto zásah odôvodnený potrebou nápravy fundamentálnej chyby súdneho rozhodnutia. Inými slovami, zásah (teda zrušenie alebo zmena konečného súdneho rozhodnutia) musí byť legálny (spôsobom ustanoveným zákonom), musí byť legitímny (legitimita je daná potrebou nápravy fundamentálnej chyby) a musí byť proporcionálny. Proporcionálnosť musí existovať medzi záujmom na nezmeniteľnosti konečného súdneho rozhodnutia (na jednej strane) a legitímnym cieľom zásahu (na strane druhej)“.

3.4 Vádu, ku ktorej v danom prípade došlo, označil generálny prokurátor za fundamentálnu, z dôvodu, že rozhodnutím okresného súdu došlo k porušeniu práva žalobcov na spravodlivý proces (porušenie práva na prístup k súdu). Uznesenie napadnuté dovolaním generálneho prokurátora nie je meritórnym rozhodnutím. Nezakladá ani nedeklaruje záväzný právny stav medzi žalobcom a žalovanou. Nie je rozhodnutím o právach žalovanej. Zrušením predmetného uznesenia preto nedôjde podľa generálneho prokurátora k zásahu do princípu res iudicata. Uznesenie o zmene povinnosti nahradiť trovy konania nie je rozhodnutím o civilnom spore v zmysle článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Generálny prokurátor konštatoval, že potreba nápravy fundamentálnej vady prevyšuje nad záujmom zachovania nezmeniteľnosti súdneho rozhodnutia a nad princípom právnej istoty.

3.5. Z týchto dôvodov generálny prokurátor navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

4. Žalobcovia, žalovaná a intervenienti sa k dovolaniu generálneho prokurátora písomne nevyjadrili.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie GP podal oprávnený subjekt v zákonom stanovenej lehote (§ 461 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 464 CSP v spojení s § 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie GP je dôvodné a uznesenie okresného súdu je potrebné zrušiť.

6. Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu je prípustné dovolanie generálneho prokurátora, ak to vyžaduje ochrana práv a túto ochranu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 458 ods. 1 CSP).

7. Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné iba za predpokladu, že právoplatné rozhodnutie súdu porušuje právo na spravodlivý proces alebo trpí vadami, ktoré majú za následok závažné porušenie práva spočívajúce v právnych záveroch, ktoré sú svojvoľné alebo neudržateľné a ak potreba zrušiť rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 458 ods. 2 CSP).

8. Dovolanie GP je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý bol do právnej úpravy civilného konania zaradený s účinnosťou od 1. júla 2016. Predchádzajúca právna úprava tento opravný prostriedok

nepoznala. Normatívne nastavenie dovolania GP je oproti právnej úprave mimoriadneho dovolania úplne odlišné, a to jednak z dôvodu judikatúry najvyššieho súdu a ústavného súdu, jednak z dôvodu novej právnej úpravy dovolania v CSP. Dovolanie GP nemožno stotožňovať s mimoriadnym dovolaním. Ide o dva samostatné mimoriadne opravné prostriedky, pričom každý z nich individuálne plnil (plní) účel vyjadrený právnou úpravou v čase jej účinnosti. „Zatiaľ čo mimoriadne dovolanie z dôvodu relatívne úzkej prípustnosti dovolania podľa §§ 236 - 239 O.s.p. bolo skoro univerzálnym mimoriadnym opravným prostriedkom, čím jednoznačne stratilo svoj punc 'mimoriadnosti', dovolanie generálneho prokurátora je postavené na dvoch zásadách, a to subsidiarity k iným prostriedkom nápravy a prísnej proporcionality medzi potrebou zrušiť rozhodnutie súdu s princípom právnej istoty“ [pozri Števíček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, str. 458 (ďalej len „Komentár“)].

9. Najvyšší súd už pri svojom rozhodovaní poukázal na znaky odlišujúce mimoriadne dovolanie a dovolania GP, a to v súvislosti s úpravou lehoty na podanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku (pozri 3 CdoGp 1/2016); stotožnil sa s názorom prezentovaným aj v odbornej právnickej literatúre, v zmysle ktorého „aj keď je medzi mimoriadnym dovolaním a dovolaním generálneho prokurátora nesporná historicko-právna nadväznosť, ide o dva samostatné mimoriadne opravné prostriedky s odlišným účelom i normatívnym vymedzením“ (Komentár, str. 1481).

10. Mimoriadne dovolanie (ako inštitút právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016) a dovolanie GP (ako inštitút súčasnej právnej úpravy) majú však aj niektoré spoločné znaky, ktoré aj po zmene právnej úpravy zostali zachované. Jedným z nich je, že oprávnenie podať tento mimoriadny opravný prostriedok má (mal) subjekt odlišný od účastníka konania. Ďalším významným spoločným znakom, na ktorý poukazuje aj generálny prokurátor, je to, že ide (išlo) o subsidiárny mimoriadny opravný prostriedok prípustný iba za predpokladu, že strana (predtým účastník konania) nemá (nemala) možnosť dosiahnuť ochranu práv inými právnymi prostriedkami. Dovolací súd pripomína v ďalších bodoch tohto uznesenia niektoré závery súdov, ku ktorým dospeli (síce) vo väzbe na subsidiaritu mimoriadneho dovolania, sú ale - práve z hľadiska tohto spoločného znaku - aktuálne aj vo vzťahu k právnej úprave prípustnosti dovolania GP.

11. EŠLP vo svojich rozsudkoch vychádza zo záverov Európskej komisie pre demokraciu prostredníctvom práva (Benátskej komisie), ktorá v správe o nezávislosti súdneho systému ako reakciu na právomoc prokuratúry v post-sovietskych štátoch podať mimoriadny opravný prostriedok akcentuje zásadu, že súdne rozhodnutie by nemalo podliehať žiadnej revízii mimo odvolacieho konania, najmä nie prostredníctvom protestu prokurátora alebo iného štátneho orgánu (štátneho úradníka) a zároveň mimo odvolacieho konania po právoplatnosti. Ako uviedol Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) „z početnej judikatúry EŠLP možno vyvodíť kritický postoj EŠLP k mimoriadnym opravným prostriedkom, ktoré závisia od úvahy príslušného orgánu verejnej moci, či dôjde k podaniu takéhoto mimoriadneho opravného prostriedku alebo nie a následne k vyneseniu rozhodnutia, ktorým sa zruší právoplatné konečné rozhodnutie“ (pozri rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 357/2013, I. ÚS 216/2016, I. ÚS 277/2016). V náleze zo 14. februára 2017 sp. zn. II. ÚS 793/2016 ústavný súd uviedol, že „signály o medzinárodnoprávnej zodpovednosti za systémový problém v civilnom práve majú byť vyvážené Národnou radou Slovenskej republiky, exekutívou a v tomto špecifickom prípade aj generálnym prokurátorom v koncepcii (ne)podávania mimoriadneho dovolania“. I keď judikatúra EŠLP v prípade zásadnej (fundamentálnej) vady konania alebo závažnému excesu pripúšťa zásah do právnej istoty nastolenej právoplatným rozhodnutím vnútroštátneho súdu, zotrváva zároveň na tom, že subjekt, ktorý je takouto vadou alebo excesom negatívne dotknutý, je povinný vyčerpať všetky dostupné procesné prostriedky nápravy (Van Oosterwijck proti Belgicku).

12. Rovnako ústavný súd vo viacerých rozhodnutiach o sťažnostiach proti rozhodnutiam všeobecných súdov vydaným do 30. júna 2016 vyjadril záver, podľa ktorého ochrana poskytovaná mimoriadnym opravným prostriedkom subjektu odlišného od účastníka konania je prípustná len subsidiárne, t. j. len vtedy, ak osoba, ktorá sa domáha podania takéhoto mimoriadneho opravného prostriedku, „neúspešne využila všetky zákonom dovolené a efektívne prostriedky na ochranu svojich práv a zákonom chránených záujmov (najmä podaním niektorého z opravných prostriedkov vrátane mimoriadnych opravných prostriedkov) alebo takéto právne prostriedky nemala k dispozícii, prípadne boli tu objektívne prekážky, ktoré jej znemožnili ich využitie“ (III. ÚS 331/2006). Na povinnosť dotknutej osoby vyčerpať všetky dostupné prostriedky ochrany práv poukázal ústavný súd aj v ďalších prípadoch (vid' napríklad

IV. ÚS 265/2014 a IV. ÚS 129/2013). Rozhodovanie ústavného súdu vo vzťahu k mimoriadnemu opravnému prostriedku subjektu odlišného od účastníka konania bolo zjednotené stanoviskom pléna ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 3/2015 v znení: „Rešpektujúc princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím, zohľadňujúc princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako i výnimočnosť mimoriadneho dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku podávaného generálnym prokurátorom Slovenskej republiky je jeho prípustnosť v civilnom konaní akceptovateľná za podmienky vyčerpania všetkých zákonom dovolených riadnych, ako aj mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré mal účastník konania k dispozícii a ktoré mohol účinne využiť na ochranu svojich práv a oprávnených záujmov”.

13. Z obdobných názorov vychádzal aj najvyšší súd pri prijímaní stanoviska R 94/2015, právna veta ktorého znie: „Procesná prípustnosť mimoriadneho dovolania podaného na podnet účastníka je v občianskom súdnom konaní podmienená tým, že tento účastník najprv sám neúspešne využil možnosť podať všetky zákonom dovolené riadne a mimoriadne opravné prostriedky, ktoré boli potenciálne spôsobilé privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie. Pokiaľ túto možnosť nevyužil, mimoriadne dovolanie treba odmietnuť”.

14. V danom prípade dovolací súd rozhoduje už za účinnosti novej právnej úpravy. Zastáva názor, že pokiaľ vyššie uvedené náhľady ESLP, ústavného súdu i samotného najvyššieho súdu na mimoriadny opravný prostriedok podaný tým, kto nebol účastníkom civilného konania, zodpovedali predchádzajúcemu „ultraaktívnemu“ procesnému kódexu (porovnaj II. ÚS 793/2016 a II. ÚS 454/2016), o to viac sú namieste za účinnosti nového civilného sporového predpisu, ktorý už takým nie je. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu nie je žiadny dôvod, aby sa predmetné právne závery týkajúce sa zásady subsidiarity, ku ktorým do 30. júna 2016 dospela judikatúra súdov (ESLP, ústavného a najvyššieho súdu) vo vzťahu k mimoriadnemu dovolaniu (§ 243e až § 243j O.s.p.), neuplatňovali po tomto dni vo vzťahu k dovolaniu GP (§ 458 až § 465 CSP).

15. Aj za účinnosti novej právnej úpravy civilného sporového konania sa bezpochyby uplatňuje zásada, že právo patrí bdelým („vigilantibus iura scripta sunt”), ktorá zdôrazňuje procesnú povinnosť strany sporu vyvinúť vlastnú aktivitu a iniciatívu tak, aby sama svojimi procesnými úkonmi riadne, včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou sledovala ochranu svojich subjektívnych práv. Tejto zásade rozhodne nezodpovedá postup strany sporu, ktorá mala v určitom prípade možnosť napadnúť rozhodnutie súdu dovolaním, túto možnosť ale nevyužila, i keď ním mohla dosiahnuť zrušenie (zmenu) rozhodnutia. Pokiaľ strana sporu túto možnosť nevyužila (to znamená nerealizovala svoje procesné dispozičné oprávnenie), nemôže byť právna istota druhej strany sporu, ktorá sa spolieha na záväznú a nezmeniteľnú rozhodnutie súdu, narušená dovolaním GP. V prípade, že strana sporu zostane v naznačenom smere pasívna, je (neskoršia) aktivita subjektu odlišného od strany sporu vyúsťajúca do podania mimoriadneho opravného prostriedku neprípustná a nemôže mať procesné dôsledky umožňujúce uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu.

16. Komentujúc ustanovenia novej právnej úpravy účinné od 1. júla 2016 dospela aj odborná právnická literatúra k záveru, podľa ktorého „povinnosť strany vyčerpať, na účely posúdenia prípustnosti dovolania generálneho prokurátora, najskôr všetky dostupné riadne a mimoriadne opravné prostriedky, ktoré sú jej k dispozícii, resp. iné prostriedky nápravy, nie je bez právneho významu. Takto nastavený režim má predovšetkým zabezpečiť, že prostredníctvom dovolania generálneho prokurátora nebudú obchádzané iné opravné prostriedky. Inak povedané, nezrušiteľnosť právoplatných a záväzných súdnych rozhodnutí v prípade pasivity strany sporu nemá byť narušovaná jej dodatočnou procesnou aktivitou prejavenu v iniciácii podania dovolania generálneho prokurátora“ (Komentár, str. 1485).

17. I keď je od 1. júla 2016 účinný nový civilný kódex, ktorý neprevzal inštitút mimoriadneho dovolania a nahradil ho novým inštitútom - dovolaním GP, najvyšší súd nevidí žiadny dôvod pre odklon od podstaty záverov vyjadrených pred uvedeným dňom ústavným súdom v stanovisku pléna PLz. ÚS 3/2015 a najvyšším súdom v stanovisku R 94/2015. Podstata záverov vyjadrených v týchto stanoviskách zostala zachovaná aj po uvedenom dni. Vychádzala totiž z už spomenutej judikatúry ESLP, ktorá 1. júlom 2016 nestratila svoje opodstatnenie.

18. S prihliadnutím na doterajšiu judikatúru ESLP zastáva dovolací súd názor, podľa ktorého ustanovenie § 458 ods. 1 CSP pripúšťa interpretáciu, v zmysle ktorej by generálny prokurátor (ak dospeje k záveru o existencii fundamentálnej procesnej vady) bol oprávnený podať dovolanie GP vtedy, keď strana sporu nemohla predtým sama svojou procesnou aktivitou - v tomto prípade podaním

odvolania - dosiahnuť nápravu procesnej vady alebo nesprávnosti a domôcť sa ochrany svojich práv. Dovolací súd poukazuje na vyššie citovaný nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 331/2006, kde ústavný súd vyjadril záver, podľa ktorého ochrana poskytovaná mimoriadnym opravným prostriedkom subjektu odlišného od účastníka konania je prípustná vtedy, ak osoba, ktorá sa domáha podania takéhoto mimoriadneho opravného prostriedku, nemala k dispozícii zákonom dovolené a efektívne prostriedky na ochranu svojich práv a zákonom chránených záujmov (najmä podaním niektorého z opravných prostriedkov vrátane mimoriadnych opravných prostriedkov). V predmetnom prípade žalobcovia nemali možnosť podať odvolanie voči uzneseniu okresného súdu o zmene povinnosti nahradiť trovy konania intervenientom, a tak nemohli využiť opravné prostriedky na ochranu svojich práv a zákonom chránených záujmov.

19. Dovolací súd považuje dovolanie GP za procesne prípustné a tak pristúpil k skúmaniu, či generálnym prokurátorom napadnuté právoplatné rozhodnutie súdu porušuje právo na spravodlivý proces alebo trpí vadami, ktoré majú za následok závažné porušenie práva, prípadne či potreba zrušiť napadnuté rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty.

20. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

21. Podľa § 239 ods. 1 CSP proti uzneseniu súdu prvej inštancie vydanému súdnym úradníkom, ktoré treba doručiť, je prípustná sťažnosť.

22. V danom prípade súd prvej inštancie po právoplatnosti vo veci samej uznesením zo 7. apríla 2015 č. k. 39 C 92/2009-301 rozhodol o povinnosti žalobcov nahradiť trovy konania žalovanej vo výške 396,92 €. Uvedené uznesenie napadli odvolaním žalobcovia. Odvolací súd po predložení veci na rozhodnutie o odvolaní zistil, že súd prvej inštancie nerozhodol o trovách konania intervenientov na strane žalovanej, preto vec vrátil súdu prvej inštancie na doplnenie uznesenia o výrok o trovách konania intervenientov. Súd prvej inštancie následne uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom uznesením z 18. októbra 2016 č. k. 39 C 92/2009-322 doplnil svoje uznesenie zo 7. apríla 2015 č. k. 39 C 92/2009-301 tak, že žalobcom uložil povinnosť nahradiť intervenientom trovy právneho zastúpenia vo výške 67,88 €. Proti tomuto uzneseniu súdu prvej inštancie podali sťažnosť intervenienti. Súd prvej inštancie považoval sťažnosť intervenientov za dôvodnú a preto ďalším uznesením vydaným sudcom zo 14. decembra 2016 č. k. 39 C 92/2009-332 zmenil svoje uznesenie a to tak, že žalobcom uložil povinnosť nahradiť intervenientom trovy právneho zastúpenia vo výške 407,28 €, s poučením, že proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

23. Generálny prokurátor namietal, že žalobcovia s a o sťažnosti podanej intervenientmi nedozvedeli, pretože im sťažnosť nebola predložená na vedomie a o niekoľkonásobnom prevýšení trov konania intervenientom sa tak dozvedeli až po doručení predmetného uznesenia.

24. Preskúmaním veci dovolací súd zistil, že intervenienti proti uzneseniu súdu prvej inštancie z 18. októbra 2016 č. k. 39 C 92/2009-322 podali osobne na súde prvej inštancie 4. novembra 2016 sťažnosť (č. l. 328 spisu), ktorú súd prvej inštancie nedoručoval žalobcom a ani žalovanej na vyjadrenie.

25. Dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že právo strán sporu na doručenie procesných podaní ostatných strán sporu alebo v danom prípade intervenientov treba považovať za súčasť práva na spravodlivý proces. Nedoručenie vyjadrenia strany sporu druhej strane sporu vytvára stav nerovnosti strán pred súdom, čo je v rozpore s princípom kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní, ako súčasti práva na spravodlivý proces [mutatis mutandis I. ÚS 2/05, I. ÚS 100/04, I. ÚS 335/06; rovnako tak rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Trančíková proti Slovenskej republike z 13. januára 2015 (sťažnosť č. 17127/12)].

26. Postup súdu prvej inštancie po podaní sťažnosti zákon výslovne neustanovuje. Zo základných princípov Civilného sporového poriadku, a to z článku 6 a z článku 9, vyplýva procedurálna rovnosť, teda tzv. rovnosť zbraní spočívajúca v rovnakej miere možnosti oboch strán v kontradiktórnom spore uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany a rovnako t a k právo oboznámiť sa, okrem iného s návrhmi svojho procesného protájšku a vyjadriť k nim svoje stanovisko. Z uvedeného tak vyplýva, že sudca (poverený vyšší súdny úradník, ktorý rozhodnutie vydal) musí doručiť sťažnosť na vyjadrenie protistrane a v súlade s článkom 10 CSP určiť lehotu na vyjadrenie sa k

sťažnosti (Komentár, str. 879).

27. V zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd jednou zo všeobecných záruk spravodlivého prejednávania vecí pred súdom je zásada „rovnosti zbraní“. Tento princíp je jeden zo znakov širšieho konceptu spravodlivého súdneho konania a vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť jej protistrane. Súd prvej inštancie teda tým, že nedoručil sťažnosť intervenientov podanú proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie ostatným stranám, porušil právo na spravodlivý súdny proces.

28. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd zrušil uznesenie okresného súdu podľa ustanovení § 464 CSP a § 449 ods. 1 CSP.

29. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 464 CSP v spojení s § 453 ods. 3 CSP).

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.